

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษา วรรณกรรมของประมุข อุนหาธูป¹

Contemporary Thai Literary Style during the Cold War: A Case Study of Pramun Aunha-Thup's Literary Works

วรรณพร พงษ์เพ็ง² | Vannaporn Phongpheng

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะเด่นของภาษาวรรณศิลป์ ในวรรณกรรมที่เป็นเรื่องแต่งของประมุข อุนหาธูป การศึกษาพบว่า ลักษณะเด่นของ ลีลาภาษาวรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้ภาษาแหวกแนว การใช้ลีลาภาษาข่าวและภาษาแปล และการใช้ลีลาวรรณศิลป์ร้อยแก้วแบบไทย ภาษาวรรณศิลป์ดังกล่าวมีลักษณะร่วมสมัย และเป็นลักษณะเด่นของภาษาสร้างสรรค์ในยุคสงครามเย็น ที่ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของวัฒนธรรมหนังสือและสื่อภาพยนตร์จากฮอลลีวูด ความนิยมอ่านและแปลวรรณกรรมตะวันตก ตลอดจนการสืบทอดวัฒนธรรมวรรณศิลป์ของไทยในบริบทสมัยใหม่

คำสำคัญ : ลีลาวรรณศิลป์ร่วมสมัย การสร้างสรรค์ สงครามเย็น

¹บทความวิจัยนี้ปรับปรุงจากงานวิจัยเรื่อง “ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณกรรมของประมุข อุนหาธูป” ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีงบประมาณ 2554

²Dr., Department of Thai language, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

Abstract

This study analyzes the characteristics that define the literary style pioneered by Pra-mun Aunha-thup, one of Thailand's greatest contemporary writers. His unconventional use of Thai grammar, combined with a style that seamlessly fused newspaper journalism and traditional descriptive writing together created a unique prose writing style that illuminates both his considerable talents as a writer and the turbulent cold war period in Thailand in which he lived and worked. During this time, a period marked by great ideological differences, modernization, urbanization and industrialization in Thai society and the influence that the West brought to bear through Hollywood movies and translated literary works, Pra-mun Aunha-thup's literary style heralded the advent of Thai literature in a modern context.

Keywords: contemporary Thai literary styles, creativity, the Cold War

บทนำ

ปัจจัยทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับบริบทโลกยุค “อเมริกันไนเซชัน” (Americanization) เกิดขึ้นในระยะเวลาของ “สงครามเย็น” หรือ ช่วงเวลาหลัง “การสิ้นสุดลงของสงครามโลกครั้งที่สองในระยะปลายปี ค.ศ. 1945 (2488) และดำเนินเรื่อยมาจนถึงปี ค.ศ. 1989 (2532)” (Vidhya Sutjaritthanarak, 2014) ช่วงเวลาดังกล่าว มีวรรณกรรมที่ใช้ภาษาสร้างสรรค์โดดเด่นเฉพาะยุคเกิดขึ้น ซึ่งในบทความนี้จะเรียกว่า “วรรณกรรมยุคสงครามเย็น”³ ตามที่นิยามไว้ว่า

³ผู้เขียนใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทของวรรณกรรม ตามลักษณะเนื้อหาและศิลปะการประพันธ์ เฉพาะช่วงเวลา นอกเหนือจากวิธีคิดจำกัดความดังกล่าวแล้ว ยังมีการศึกษาจำนวนหนึ่ง อธิบายลักษณะ เนื้อหาของวรรณกรรมเกี่ยวกับเสรีภาพการแสดงออกทางเพศและชีวิตผู้หญิงกลางคืนในช่วงต้นของสงครามเย็น ว่าเป็น “วรรณกรรมสะท้อนคตินิยมสมัยใหม่” (Sorana Tailanga, 2014) หรือวรรณกรรมที่นำเสนอชีวิตเสรี ของนักเรียนไทยในฟิลิปปินส์ในช่วงเวลาดังกล่าวว่า “วรรณกรรมนักเรียนฟิลิปปินส์” (Arthit Jiamrattanyu, 2015) นอกจากนี้ ยังมีวรรณกรรมที่สะท้อนผลจากสงครามเย็นในประเทศไทย เช่นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิต “เมียเช่า” กับทหารอเมริกัน จี.ไอ.

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุก อุดมธุป

เรื่องสั้นและนวนิยายที่ผลิตขึ้นในระยะเวลาที่ประเทศไทยได้
รับอิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในยุค
สงครามเย็นระยะแรก (ระหว่างพ.ศ. 2488 - 2510 โดยประมาณ)
วรรณกรรมกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นผลจากกระบวนการ “อเมริกันไนเซชัน”
(Americanization) หรือ “กระบวนการทำให้เป็นอเมริกัน” (Andrew
Roos, 1989: 7) ที่สหรัฐอเมริกาดำเนินการผ่านสื่อสมัยใหม่ และ
วัฒนธรรมการบริโภคจนแพร่กระจายไปทั่วโลก

ภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำให้เป็นอเมริกัน เกิดขึ้นหลังสงครามโลก
ครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ช่วงเวลานั้นระบอบการปกครองแบบกษัตริย์ในหลายประเทศทั่วโลก
เริ่มล่มสลาย ศูนย์กลางมหาอำนาจของโลกได้เปลี่ยนจากยุโรปมาเป็นสหรัฐอเมริกาเกิด
การแข่งขันกันระหว่างลัทธิเสรีประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกา กับลัทธิคอมมิวนิสต์ของ
สหภาพโซเวียตเพื่อเป็นมหาอำนาจในโลกยุคใหม่ นอกเหนือจากการตั้งฐานทัพในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้เพื่อต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์แล้ว สหรัฐอเมริกามีวิธีการสร้างความเป็น
มหาอำนาจทางเศรษฐกิจและลัทธิทางการเมืองการปกครอง ผ่านกระบวนการทำให้เป็นอเมริกัน
(Americanization) ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การให้ทุนนักวิชาการไปเรียนต่อที่อเมริกา
เพื่อทำให้เกิดความคิดความเชื่อแบบอเมริกัน ที่สำคัญ คือ วัฒนธรรมประชาธิปไตย
(Nidhi Aeusrivongse, 2018) ในอีกด้านหนึ่งที่เป็นความสำเร็จของการแพร่กระจาย
อำนาจของสหรัฐอเมริกา คือ การใช้ “อำนาจอ่อน” (soft power) ครอบงำวัฒนธรรมของ
นานาชาติทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ดังสะท้อนผ่านการสร้างสรรค์เนื้อหาและภาษา
ในวรรณกรรม “ยุคสงครามเย็น”

ลักษณะสร้างสรรค์ดังกล่าว เป็นผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมสื่อบันเทิงหลาย
ประเภทที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตภาพยนตร์และเพลง การผลิตสินค้า แฟชั่น และโฆษณาต่าง ๆ
เพื่อกระตุ้นการบริโภค อุตสาหกรรมเหล่านี้มีศูนย์กลางการผลิตที่สหรัฐอเมริกา จัดเป็น
อำนาจอ่อนอย่างหนึ่ง ที่สหรัฐอเมริกาใช้เผยแพร่วัฒนธรรม และวิถีคิดสมัยใหม่
แบบอเมริกันชน ผ่านสื่อบันเทิง สินค้า โฆษณา และอาหารการกิน ไปยังประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลก เพื่อให้นานาชาติยอมรับและชื่นชมวัฒนธรรมสมัยใหม่ อันเป็นผลดีต่อ

การสร้างอำนาจผ่านลัทธิการปกครอง และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา (Chatcharin Chaiwat, 2009) ผลจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว สะท้อนผ่านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ในมิติทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ได้แก่ การขยายตัวของสถานบันเทิง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การขยายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์และโฆษณาเพื่อตอบสนองการบริโภคที่มากขึ้น และความแพร่หลายของภาพยนตร์ฮอลลีวูด ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ต่อลักษณะเนื้อหา ภาษา และกลวิธีทางวรรณศิลป์ในวรรณกรรมของประมุข อุณหุรูป หนึ่งในนักเขียนไทยชั้นนำยุคนั้น

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ ระหว่างการสร้างสรรคต์ดับทวรรณกรรม กับสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ลักษณะลีลาภาษาของนักประพันธ์ที่มีอาชีพเป็นนักข่าว นักแปล และนักโฆษณา เป็นผลผลิตของกระแสการสร้างความเป็นสมัยใหม่ผ่านวัฒนธรรมการอ่านในยุคสงครามเย็น ยุคดังกล่าวเกิดกระแสการผลิตหนังสือรวมเล่มขนาดพกพา หรือ “พ็อกเก็ตบุ๊กส์” (pocket books) ควบคู่กับนิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ สิ่งนี้น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อการแข่งขันกันสร้างสรรค์ภาษาในวรรณกรรมรูปแบบต่าง ๆ ให้มีลักษณะเฉพาะ เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มผู้อ่านที่ขยายตัวและการอ่านที่เน้นความรวดเร็ว หลากหลายมากขึ้น ดังปรากฏในวรรณกรรมของนักเขียนหลายคน เช่น วิฑิต์ สุทธเสถียร 'รงค์ วงษ์สวรรค์ อิศรา อมันตกุล ฮิวเมอร์ริสต์⁴ รวมทั้งประมุข อุณหุรูป ด้วยความเฟื่องฟูของการเขียนและการอ่านนี้ ยังเป็นผลจากภาวะสงครามสงบ ดังพบว่าหลังจากผ่านพ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ตลอดทศวรรษที่ 90 เรื่อยมาจนก่อนยุคสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาและปัญญาชนทศวรรษที่ 2510 แวดวงนิตยสารและสื่อสิ่งพิมพ์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

⁴การใช้ภาษาของนักประพันธ์กลุ่มนี้มีลักษณะสำคัญร่วมกัน คือ การใช้ภาษาแหวกแนว ภาษาขาว และภาษาแปล สนใจโปรดอ่านดับทวรรณกรรมเรื่องตระเวนมะนิลา ของวิฑิต์ สุทธเสถียร (The Memorial Book of Wit Sutthasathian, 1990) รวมทั้งงานวิจัยที่วิเคราะห์ภาษาของนักประพันธ์กลุ่มนี้ ได้แก่ Chonlada Ruenruglikit (An analytical of orthography and language usage of Humourist, 1984), Arthit Jiamrattanyu (From 'Sod' to 'Swimg': Occidentalism and the politics of cultural translation in modern Thailand, 2017) และ Chan-chai Saekuy. ('Unconventional diction in Rong Wongsawan's works', 1987)

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหุรูป

ด้วยเหตุผลสำคัญ คือ “หลังจากบ้านเมืองต้องอยู่ในภาวะกดดันและสูญเสียมานาน จึงเป็นแรงสะสมในการปลดปล่อยให้ผู้คนได้สัมผัสกับความบันเทิงอย่างเต็มที่ในช่วงหลังสงครามโลก ดังนั้นธุรกิจบันเทิงทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นละครเวที ภาพยนตร์ ดนตรี และแน่นอนหนังสือ จึงเฟื่องฟูมากหลังจากขบเซามากว่าครึ่งทศวรรษ” (Working Group Members of the History of Thai Printings, 2006: 230)

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว การสร้างสรรค์ลีลาภาษาเพื่อนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลสงครามเย็น ยังเป็นผลจากสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย กล่าวคือ ในสมัยนั้นนักเขียนมีความจำเป็นต้องผลิตวรรณกรรมแนวลี้กหนี เพื่อเลี่ยงการถูกจับกุมในช่วงต้นปี พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นสมัยจอมพลสฤษดิ์ทำรัฐประหารครั้งที่ 2 สมัยดังกล่าว มีนักคิดนักเขียนหัวก้าวหน้าถูกจับกุม สื่อวรรณกรรมที่เผยแพร่เรื่องการเมืองต้องปิดตัว ส่งผลให้วรรณกรรมลี้กหนีประเภทเรื่องตีพิมพ์ในนิตยสารเฟื่องฟูขึ้น (Vidhyakorn Chiangkoon, 1993)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทวรรณกรรมกับบริบททางสังคมดังกล่าวข้างต้นนี้ สะท้อนผ่านประวัติชีวิต และภูมิหลังของประมุข อุณหุรูป กล่าวคือ ประมุขเติบโตขึ้นมาในช่วงเวลาที่ร่วมสมัยกับการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมต่างวรรณกรรมแปล ควบคู่กับการเขียนข่าวโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ทั้งช่วงก่อนสงคราม และหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : ประวัติชีวิตของประมุข อุณหรูป

ปี พ.ศ.	ประวัติชีวิต
2473	เกิดเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน ที่ตรอกบ้านหม้อ อำเภอพระนคร กรุงเทพฯ ประมุข อุณหรูป เป็นบุตรคนโตใน จำนวน 8 คน ของ นายอุณห และนาง เพิ่ม อุณหรูป เดิมบิดาตั้งชื่อว่า “ประภัสสร” แต่ในวัยเด็กป่วยหนักจึงแก้เคล็ดโดยตั้งชื่อใหม่ว่า “ประมุข” เนื่องจากอาชีพของครอบครัวเป็นร้านขายของชำที่จำหน่ายหนังสือพิมพ์ และหนังสืออ่านเล่นทุกประเภทประมุขจึงรักการอ่านมากเป็นพิเศษ
2475 - 2524	เริ่มเรียนหนังสือที่โรงเรียนเทวะกุญชรตลาดบ้านหม้อก่อนที่จะย้ายไปเรียน โรงเรียนกล่อมพิทยา ในช่วงคำประมุข จะเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมที่โรงเรียน หุดะวณิชส่งผลให้เขามีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีในระดับมัธยมศึกษา เรียนที่โรงเรียนมัธยมบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา และเริ่มเขียนหนังสืออ่านเล่น ต่อมา แลกบทขบขันไปตีพิมพ์ในหนังสืออ่านเล่นเล่มละสิบสตางค์ ของสำนักพิมพ์นายอุเทน รวมทั้งแปลนิทานกริมม์เพื่อเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์สยามราษฎร์ เมื่อเรียนในระดับ สูงขึ้น ประมุขได้แปลเรื่องสั้นตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติ ในช่วงปลายของ ชีวิตนักเรียนมัธยม ประมุขได้เขียนเรื่องสั้นที่มีชื่อเสียงเรื่อง “หลอนซิม้าของเขาไป” โดยดัดแปลงเนื้อหามาจากเรื่องสั้นของดี.เอช. ลอว์เรนซ์ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ประชามิตรรายวัน และใช้นามปากกาว่า “อุษณา เพลิงธรรม” เป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2481 เมื่ออายุได้ 18 ปี
2481 - 2483	เริ่มล้มเหลวในการเรียน บิดาจึงให้ไปทำงานที่กองรังวัดเขียนแผนที่ และเรียนช่าง รังวัดจนสอบได้ประกาศนียบัตรช่างจัดวางในระหว่างนั้นมีผลงานตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ หลายเล่ม ประมุข จึงขอลาออกจากงานประจำและหันมาเขียนเรื่องสั้น พร้อมทั้ง เขียนโฆษณาขายเครื่องสำอาง ในปี พ.ศ. 2484 ญี่ปุ่นบุกขึ้นกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์ ในเครือกรมโฆษณาการจึงปิดตัวลง ประมุขตกงาน จากนั้นไม่นานก็ได้สอบเป็นข้าราชการ กรมสหกรณ์ที่ปากน้ำ สมุทรปราการ และย้ายเข้าประจำที่กรุงเทพฯ ในเวลาต่อมา
หลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 – พ.ศ. 2514	ประมุขลาออกจากงานประจำอีกครั้งและหันไปทำงานเขียนอย่างจริงจัง ผลงานของเขาเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารหลายฉบับ ได้แก่ ประชามิตร บางกอก สยามสมัย แสนสุข สยามรัฐ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และชาวกรุง
2515 - 2531	สร้างสรรคัวรรณกรรมที่บ้านจนวาระสุดท้ายของชีวิต

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุณหภู

แม้ว่าลีลาภาษาของประมุล อุณหภู จะเป็นกระแสการเขียนในช่วงเวลาไม่นานนัก แต่ก็มีลักษณะที่น่าสนใจ เพราะแสดงจุดเปลี่ยนของการประพันธ์นวนิยายและเรื่องสั้นตามขนบนิยม ที่เน้นความงามของวรรณศิลป์ เกิดเป็นกลุ่มวรรณกรรมที่ใช้ภาษา “แนวใหม่” อันเป็นผลจากการผสมผสานภาษาในสื่อโฆษณา หนังสือพิมพ์ และการแปลที่กำลังเฟื่องฟูในยุคนั้น เข้ากับวรรณศิลป์ร้อยแก้วของไทย ถึงแม้จะมีนักประพันธ์เอกหลายคนผลิตวรรณกรรมในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือก่อนหน้านั้น⁵ ต่อเนื่องมาจนถึงยุคสงครามเย็น หากแต่การสร้างสรรค์ทางภาษาเช่นนี้ เป็นลักษณะเฉพาะกลุ่มของนักเขียนนักหนังสือพิมพ์ นักโฆษณา นักแปลดังกล่าวแล้ว บทความวิจัยนี้จึงต้องการวิเคราะห์ ลักษณะเด่นของลีลาวรรณศิลป์จากวรรณกรรมที่เป็นเรื่องแต่งของประมุล อุณหภู เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะและวิธีการสร้างภาษาวรรณศิลป์ของนักประพันธ์เอกในยุคสงครามเย็น รวมทั้งอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมหนังสือในสมัยดังกล่าวที่มีต่อการสร้างสรรค์ทางภาษา

ข้อมูลและวิธีการศึกษา

อ่านและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยศาสตร์โดยใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ลีลาการใช้ภาษาและภาษาวรรณศิลป์ ในกลุ่มข้อมูลที่เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องแต่งประเภทต่าง ๆ จำนวน 18 เล่ม ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มเรื่องสั้น นวนิยาย และเรื่องปกิณกะ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เรื่องสั้น เรื่องสั้นส่วนใหญ่อยู่ในหนังสือรวมเล่มจำนวน 13 เล่ม ได้แก่ เสพสมบมัสสม ฤจะเริตรมเยศ สีเกลศยง์โลดเถลิง สเริงระบำดำรุ พรูควังถั่งนรกแลสววรรค์ ตราบเดือนตะวันพันฟ้าแลดิน เพียงประคินแหล่งหล้า บารนี ซ่อประยงค์ และแกมเก็จ นอกจากนี้แล้วยังมีเรื่องสั้นที่ตีพิมพ์ซ้ำในหนังสือรวมเรื่องแต่งอื่น ๆ และมีเรื่องสั้นที่แต่งเพิ่มเติม ในหนังสือชุดไม่มีอะไรในกอไผ่ ดอกรัก โสมส่องแสง และทางทริศของหิมพานต์

⁵ภาษาในนวนิยายและเรื่องสั้นระยะสิบเนื่องจาก “ร้อยแก้วแนวใหม่” นั้น ปรากฏลักษณะภาษาวรรณศิลป์ตามแบบขนบวรรณศิลป์ในวรรณคดีอย่างเด่นชัด เช่น ศรีบูรพา ดอกไม้สด มาลัย ชูพินิจ สดุกรมะโรหิต เป็นต้น ตามที่ นายตารา ณ เมียงใต้ ได้ให้ข้อสังเกตที่น่าสนใจไว้ว่า การใช้ภาษาเขียนในวรรณกรรมแบบที่เรียกว่า “สระวิง” เช่นที่วิวัตต์ สุทธเสถียรเป็นคนริเริ่มนั้น ปรากฏชัดเจนในนวนิยายเรื่อง ตระเวนมะนิลา (2486) ลักษณะภาษานี้ “สั้น ง่าย กระชับ และมีการจัดประโยคแบบใหม่มาใช้ในการบรรยายแทนที่จะบรรยายหรือพรรณนาแบบร้อยคำไปเรื่อย ๆ ซึ่งนักเขียนรุ่นพี่ก่อนหน้านั้นนิยมใช้” (The Memorial Book of Wit Sutthasathian, 1990: 60)

กลุ่มที่ 2 นวนิยาย นวนิยายมี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของจัน ดารา และกรณีเมียลับ นอกใจ เรื่องแรกเป็นนวนิยายที่สร้างชื่อเสียงให้ผู้ประพันธ์ และนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์หลายครั้ง อีกเรื่องหนึ่งแต่งช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่ได้รับการกล่าวถึงมากนัก

กลุ่มที่ 3 เรื่องแต่งปกิณกะ เมื่อเทียบกับวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น และนวนิยาย เรื่องปกิณกะ แม้จะมีขนาดสั้นใกล้เคียงกับเรื่องสั้นส่วนใหญ่ของประมุข แต่ก็ยังมีลักษณะที่ต่างไปชัดเจน กล่าวคือมักเป็นบทสนทนาความยาวระหว่าง 10 - 20 บรรทัด บางเรื่องเป็นนิทานขนาดนั้นที่ปรับเปลี่ยนเนื้อหาจากต่างประเทศ หรือมุกตลกระหว่างสามี - ภรรยา วรรณกรรมกลุ่มนี้อยู่ในหนังสือรวมเล่ม 3 เรื่อง ได้แก่ ไม่ตายดอกเพราะอดเสนาหาชมรมโปกฮาและวรรณกรรมร็อกเอ็นโรลส์ ทางหรรตีของหิมพานต์ และไม่มีอะไรในกอไผ่

ผลการศึกษา

การศึกษาพบว่า ลักษณะวรรณศิลป์ในวรรณกรรมของประมุข อุดมสมบูรณ์ มีลักษณะ “ร่วมสมัย” (contemporary) อันเป็นผลจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม หนังสือในยุคสงครามเย็น ดังนี้

1 การใช้ภาษาแหวกแนว

คำว่า “ภาษาแหวกแนว” มีความหมายตามที่จันทร์ฉาย แซ่ก๊วย ได้อ้างถึงคำอธิบายของเจตนา นาควัชระ เกี่ยวกับการใช้ภาษาแหวกแนว ภาษาสะวิง หรือภาษาแนวใหม่นี้ว่า “จำเป็นเสมอไปที่จะต้องผูกพันกับการคิดศัพท์ใหม่ การนำคำต่าง ๆ มาประสานกันในบริบทใหม่ นักเขียนบางท่านสร้างเอกลักษณ์ของตนด้วยการสร้างนวัตกรรมทางภาษา จนผู้อ่านจำจำนวนได้ว่า เป็นใคร เช่น ยาขอบ ไม้เมืองเดิม หรือ ‘รงค์ วงษ์สวรรค์’ (Janchai Saekuy, 1987: 1)

ภาษาแหวกแนว จึงเป็นภาษาสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง เพราะเป็น “นวัตกรรมทางภาษา” ที่เกิดขึ้นเป็นกระแส สะท้อนให้เห็นการรับอิทธิพลจากภาษาในสื่อโฆษณา หนังสือพิมพ์ และภาษาแปล ที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง⁶ ดังนี้

⁶อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษา “แหวกแนว” นี้ต่างไปจากนิยามของคำว่า “นวลักษณ์” ทางวรรณศิลป์ ร้อยกรองของไทย ตามที่ Dhanate Vespada (2006: 90) ได้อธิบายไว้ตอนหนึ่งว่า ไม่มีงานศิลปะชิ้นใดที่เกิดขึ้นโดยไม่มีพื้นฐานของอดีตรองรับ ดังเช่น การสร้างนวลักษณ์ทางด้านเสียงและฉันทลักษณ์ ในบทประพันธ์ที่ตัดตอนจาก “คู่เพลงลูกทุ่ง” ของศักดิ์ศิริ มีสมสืบ ซึ่งแสดงวิธีปรับแนวความคิดการเล่นเสียง วรรณยุกต์ของกลบทชื่อประดับของไทยเสียใหม่ หากแต่ภาษาแหวกแนวที่จัดเป็น “นวัตกรรมทางภาษา” ที่เจตนา นาควัชระกล่าวนั้น คือการมุ่งใช้ภาษาที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ไม่ได้สร้างลักษณะใหม่จากฐานคิดเดิมเป็นสิ่งสำคัญ.

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหภูม

ลีลาภาษาดังกล่าว ปรากฏในเรื่องสั้นและนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความรักและความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาว เรื่องที่สะท้อนภาพของสังคมไทยในกรุงเทพฯ หรือการผจญภัยหรือการใช้ชีวิตต่างแดน นั้นเพราะนักประพันธ์หลายคนมีโอกาสดูเดินทางไปทำงาน ศึกษาต่อ และใช้ชีวิตในต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา หรือประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลจากกระแสการพัฒนาตามแบบสหรัฐอเมริกา ดังนั้น “ช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะที่สำนวนสะวิงกำลังคึกคักอยู่ตามนิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวัน นอกจากงานแบบจินตนิยายเพื่อฝันจะเฟื่องเป็นอย่างมากแล้ว นักเขียนหนุ่มทั้งที่เคยไปต่างประเทศและนั่งอยู่ในสำนักงานต่างพากันเขียนนวนิยายชีวิตต่างแดนประชันกันอย่างมากมาย” (Udom Srisuwan, 2017: 74)

นอกจากนี้แล้ว ปัจจัยด้านการขยายตัวของสื่อโฆษณาในยุคนั้นที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ก็น่าจะเป็นเหตุที่ทำให้เกิดการใช้ภาษาสร้างสรรค์ที่ละเมียดกลมกลืนที่ไวยากรณ์แบบ “สะวิง” หรือ “แหวกแนว” ด้วยเช่นกัน ดังจะพบว่าช่วงหนึ่งของชีวิตประมุข เคยทำงานเป็นคนเขียนโฆษณาขายเครื่องสำอางระหว่างปี พ.ศ. 2481 - 2483

เมื่อพิจารณาลักษณะเฉพาะของภาษาที่ได้รับอิทธิพลจากการเขียนในสื่อดังกล่าว จะพบว่า ภาษาโฆษณานั้นใช้สำนวนภาษาที่แตกต่างจากโครงสร้างในภาษาไทย กล่าวคือ ไม่ยึดติดกับหลักภาษาไทยมากเกินไปเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันใน อายุ อาชีพ และเพศ (Supawadee Supraditarporn, 2007: 17) โดยเฉพาะภาษาโฆษณาแบบที่มีรูปแบบไวยากรณ์ที่ไม่ปกติ จะทำให้ผู้อ่านสะดุดความรู้สึก ทำให้เกิดความสนใจหรืออ่านทบทวนใหม่เพื่อทำความเข้าใจหรือเติมข้อความให้สมบูรณ์ เพื่อให้โฆษณามีความน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านจดจำข้อความหรือสารในโฆษณาทำให้โฆษณาเกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (Suchada Chareonnit, 2011) ในขณะที่ลักษณะของภาษาหนังสือพิมพ์มุ่งใช้ถ้อยคำที่ “สั้น กระชับ กะทัดรัด เน้นความเคลื่อนไหวให้เห็นภาพพจน์ และที่สำคัญต้องสามารถเร้าอารมณ์ จุดความสนใจผู้อ่านได้รวดเร็ว” (Thakeong Amornphan, n.d.: 75) ลักษณะภาษาที่ใช้ค่าน้อย แต่ได้ความมากนี้มีความคล้ายคลึงกับลีลาการเขียนที่ปรากฏในวรรณกรรมของประมุข อุณหภูมแต่ที่ต่างไปคือ การเล่นกับกฎเกณฑ์ไวยากรณ์อย่างหลากหลายและมีชั้นเชิงมากกว่า

วิธีการใช้ภาษา “สมัยใหม่” หรือ “แนวใหม่” เฉพาะยุค ที่เรียกกันว่า “ภาษาแหวกแนว” หรือ “ภาษาสะวิง” นี้⁷ มักปรากฏในกลุ่มเนื้อหาที่สะท้อน “ภาวะสมัยใหม่แบบอเมริกัน” หรือ “ความเป็นอเมริกัน” รูปแบบต่าง ๆ ที่เข้ามาพร้อมสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเป็นผลจากกระแสนิยมเฉพาะสมัย กล่าวคือ ช่วงเวลานี้ กระแสความนิยมภาพยนตร์ เพลง และวรรณกรรมแปลจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากอเมริกา ปรากฏอย่างแพร่หลายในวรรณกรรมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสื่อสมัยใหม่ประเภทภาพยนตร์ฮอลลีวูดนี้ได้เข้ามาในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พร้อมกับการลงทุนธุรกิจภาพยนตร์จากสหรัฐอเมริกา (Dome Sukwongse and Sawat Suwannapak, 2002) ตลอดจนการสร้างแนวเรื่อง “สไตลอเมริกัน” โดยนักเขียน - นักหนังสือพิมพ์ไทย เรื่องแนวนี้มีเนื้อหาหลากหลาย เช่น เรื่องแนวควาบอย เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนที่เน้นฉากการต่อสู้ระหว่างตัวละครตำรวจกับผู้ร้าย แนวภาพยนตร์ฮอลลี - วูด เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่ม - สาว และเสรีภาพการแสดงออกระหว่างตัวละครต่างเพศ หรือภาพสะท้อนสังคมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากสงครามเย็น เช่น เรื่องของทหารอเมริกัน GI's กับหญิงชาวไทย เป็นต้น

ดังปรากฏในวรรณกรรมหลายเรื่องของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ ที่มักบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตในอเมริกาและชีวิตฮิปปี เช่นเรื่อง หอมกลิ่นกัญชา และได้ถูกปากคอนกรีต วรรณกรรมดังกล่าว มีลักษณะเด่นของภาษา คือ การละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เช่น การนำคำมาใช้ในบริบทต่างจากปกติ การใช้คำที่ปกติสื่อความหมายแง่ลบมาสื่อความหมายแง่บวกซึ่งเป็นความหมายเดิมในศัพท์โบราณ การตั้งชื่อตัวละครให้ต่างจากปกติ การเลือกสรรคำบรรยายบุคลิกตัวละครในบริบทต่างจากปกติ เป็นต้น (Janchai Saekuy, 1987) หรือวรรณกรรมหลายเรื่องของ วิฑิต์ สุทธิเสถียร ที่มุ่งนำเสนอเนื้อหา

⁷ผู้ริเริ่มใช้สำนวน “สะวิง” คือ วิฑิต์ สุทธิเสถียร เช่น เธอเป็นหญิงสาวที่จะฝังรักแก้วแห่งรักลงลึกในชั้นหัวใจ ในเรื่องสั้น วิทยไฟ ตัวอย่างสำนวนสะวิงของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ เช่น สวิตซ์ไฟเกาะหลบอยู่ข้างเสา ในเรื่องสนิมสร้อย (The Development of Thai Literature Unit 1 - 7, 1990: 459)

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหุรูป

ภาษาและอัตลักษณ์ของผู้เขียนอันสะท้อน “ภาวะสมัยใหม่แบบอเมริกัน” ดังปรากฏว่า “สายธารวรรณกรรมสมัยใหม่นิยมของไทยที่สัมพันธ์กับภาวะสมัยใหม่แบบอเมริกัน ปรากฏเค้าเงื่อน อย่างน้อยตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองจะยุติแล้ว วิตต์ได้นำเสนอ ภาพยนตร์เรียนนอกด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เคยเป็นที่เพ่งเล็งหรือโจมตีในทัศนะวิจารณ์ ของชนชั้นนำก่อนหน้านั้นแต่อาศัยกลวิธีทางวรรณศิลป์เพื่อพลิกผันให้เป็นภาพที่น่าตื่นเต้นเร้าใจ และให้คุณค่า ความหมายใหม่แก่ประสบการณ์เหล่านั้นโดยเน้นความเจนโลกและความหวือหวาโลดโผน” (Arthit Jiamrattanyu, 2015: 572)

จากการศึกษาพบว่า ประมุข อุณหุรูป ใช้ภาษาแหวกแนว ตามลักษณะข้างต้น เพื่อสื่อเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะสมัยใหม่ ทั้งที่เป็นภาพชีวิตของหนุ่มเจ้าสำราญหรือ “เพลย์บอย” และผู้หญิงที่มีเสรีภาพการแสดงออกถึงความต้องการทางเพศ การต่อสู้ระหว่างตัวละครชายเพื่อพิชิตใจหญิงสาว การปราบผู้ร้ายในแดนไกล การเสียดสีอย่างสุภาพบุรุษตามแบบฉบับ “หนังคาวบอย” ที่แพร่หลายจากสหรัฐอเมริกา

สำหรับตัวอย่างการใช้ภาษาแหวกแนวที่ละเมิดกฎทางไวยากรณ์ ในวรรณกรรมของประมุข อุณหุรูป มีดังนี้

1.1 การคิดชื่อที่ไม่ได้ใช้ตามกฎเกณฑ์

ประมุขมีวิธีคิดชื่อตัวละครหลายวิธี ได้แก่ การคิดชื่อที่บางชื่อตามปกติ ต้องเป็นชื่อผู้หญิง แต่นำมาใช้เป็นชื่อผู้ชาย บางชื่อเป็นศัพท์เฉพาะที่ไม่ใช่โดยทั่วไปแต่มีใช้ในวรรณคดีโบราณ หรือเป็นภาษาบาลีสันสกฤต และเขมร ตัวอย่างเช่น สมุก เป็นชื่อเศรษฐี (Dok-rak, 1991) แจรง หญิงสาวที่สาวของตัวละครเอกฝ่าย (Dok - rak, 1991) พุมเรียง ชื่อของแม่หม้าย (Thang-horadee Khong Himmavana, 1970) ตัวเอกชายชื่อ “บงกช” (Thang - horadee Khong Himmavana, 1970) เป็นต้น วิธีการใช้ภาษาลักษณะนี้ แสดงให้เห็นความรู้ด้านภาษาไทย ภาษาเขมร และภาษาบาลีสันสกฤตของประมุขที่นำมาใช้ตามแนวทางที่ต้องการแหวกขนบการสื่อสาร หรือสร้างความน่าสนใจของตัวบทผ่านภาษา

1.2 การใช้สันธาน

ประมุขนิยมใช้คำสันธาน “และ” ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปวางเชื่อมคำนาม คำกริยา และคำขยายที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน สันธานดังกล่าวเมื่อพิจารณาเชิงโครงสร้างภาษา จะทำหน้าที่แสดงความระหว่างคำ - คำ หรือ คำ - กลุ่มคำ ที่มีหน้าที่ทาง

ไวยากรณ์เหมือนกัน และใช้ในบริบทเดียวกัน ผลจากการเชื่อมคำด้วยวิธีการนี้ ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะในงานเขียน ช่วยเน้นย้ำความหมาย เชื่อมโยงความหมาย และสามารถสื่อจินตภาพได้ต่อเนื่อง ประมุขยังนำสันธาน “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกัน แต่ควรใช้ต่างบริบทกันใช้สันธาน “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน รวมทั้งยังมีข้อยกเว้นบางประการ คือ ประมุขนำคำสันธาน “และ” ซึ่งปกติใช้เชื่อมสิ่งที่คล้ายตามกันมีลักษณะเดียวกัน มาใช้ในความหมายที่ขัดกัน ยกตัวอย่างเช่น สภาพบรรยากาศ เช่น แม้จะเป็นราตรีที่เยือกเย็นและโศกเศร้า บรรยากาศอันชื่นฉ่ำและครึ้มสี เป็นต้น ลักษณะทางกายภาพ และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น เครื่องแบบอันเรียบและแข็งและมิดชิด สะโพกทั้งอูมและแหลมและไม่เล็กกว่าผลส้มเกลี้ยง รสชาติตามอารมณ์อันเร้าร้อนและอ่อนไหวและเดือดชาน เป็นต้น อากัปกริยาตัวละคร เช่น หล่อนบิดเบือนและหันเหียน ภาพชายหนุ่มคมสันซึ่งเห็นเฉพาะใบหน้าอันจวนเสร็จและจะเสร็จในวันนี้ เพื่อน ๆ พวกกันร้องและด่าลั่นและตกใจและดีใจและแปลกใจและ...สบายใจ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังพบว่าประมุขยังนำสันธาน “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกันแต่ควรใช้ต่างบริบทกัน เช่น เรือนร่างของหล่อนเต็มไปด้วยเลือดเนื้อและสมัยนิยมใช้สันธาน “และ” เชื่อมคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน อย่างเช่นคำกริยา - คำขยาย “เขาย่อมต้องพลาดและบ่อย” และ “ดวงตาของหล่อนอ่อนซึ้งและยืมชื่อ ๆ” เป็นต้น รวมทั้งยังมีข้อยกเว้นบางประการ คือ ประมุขนำคำสันธาน “และ” ซึ่งปกติใช้เชื่อมสิ่งที่คล้ายตามกันมีลักษณะเดียวกัน มาใช้ในความหมายที่ขัดกัน เช่น สารภีทั้งชอบและฉิว โทลา ชลทรงค์ เป็นหนุ่มวัยสี่สิบ รวยและซี้เหร่ แต่ก็เป็นชายโสดผู้ไม่เคยเปลี่ยนใจเลย (Trap-duen-tawan Fan-fa Lae Din, 1970) เป็นต้น

1.3 การนำคำและสำนวนมาใช้ในบริบทใหม่

การนำคำและสำนวนมาใช้ในบริบทใหม่นั้น แม้จะไม่ตรงตามหลักไวยากรณ์ คือ เป็นการนำคำไม่ตรงตามหน้าที่และความหมายของคำ แต่ประมุขสามารถใช้คำอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเข้าใจความหมายและหน้าที่เดิมของคำเหล่านี้ แต่ต้องการทดลองใช้ให้ต่างออกไป ได้แก่ การใช้คำขยายในฐานะคำกริยา เช่น ทิวไม้ทะมึนเขายามค่ำคืน เรือนผมของเฉอวัลย์สลวยบ่า การใช้คำนามในฐานะคำกริยา เช่น ในสวนเบื้องล่างสะอั่งอยู่ด้วยดอกไม้สีต่าง ๆ การนำมาใช้

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุณหภูม

ในความหมายที่ตรงข้ามกับความหมายที่ใช้ในบริบทเดิม เช่น ปัญหาหมันมาลงรอยอยู่ที่ การแต่งงานน่าสะอึก การนำสำนวนที่บ่งอากัปกิริยาหรือพฤติกรรมมาใช้ขยายลักษณะเสียงพูด เช่น เสียงนั้นลากก้ำอย่างครั้นเครง (Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok, 1969) เป็นต้น การเล่นกับกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ดังกล่าวปรากฏอย่างชัดเจนในงานเขียนหลายเล่ม ยกตัวอย่างเช่น การตั้งใจสะกดคำโดยเล่นกับตัวอักษรที่มีเสียงคู่กัน หรือสะกดคำให้ผิดไปจากพจนานุกรม “ผมสั่งข้าวลาดหน้าไก่และเนื้อตุ๋น ข้าวลาดหน้าเป็นแบบน้ำคั้น ร้อยกุนเชียงอย่างที่ผมชอบ พอถึงกาแฟผมผลอเลอทำซ่อนหล่นลงกับพื้น” (Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok, 1969) เป็นต้น หรือในทางกลับกันประมุล ก็ตั้งใจใช้ การสะกดคำแบบโบราณให้เข้ากับบรรยากาศของเรื่อง เช่น การเลือกสะกดคำศัพท์ที่ ฟ้องเสียงกับคำที่ปรากฏในวรรณคดี “พอเขาจับบทฟุ้งสร้านอย่างลึกซึ้งถึงเรื่องภูตผีปีศาจที่ไร เพื่อนสมาชิกก็ต้องถอนใจส่ายหน้าไปตาม ๆ กัน” (Dok-rak, 1991) เป็นต้น

นอกจากภาษาที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ดังกล่าวอย่างข้างต้นแล้ว ยังมีภาษาสร้างสรรค์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของประมุลอีกหลายลักษณะ ภาษาสร้างสรรค์ต่อไปนี้มีลักษณะร่วมกัน คือ ไม่ได้ใช้ให้ผิดไปจากกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ แต่มีวิธีการเลือกสรร และสร้างขึ้นให้แปลกไปจากการใช้ทั่ว ๆ ไปโดยยังอยู่ในกรอบของไวยากรณ์ ด้วยการใช้นิยามบริบทเป็นสำคัญ ดังนี้

1.4 การสรรคำ

ประมุลสรรคำที่สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึก อากัปกิริยา รูปลักษณะ และภาพธรรมชาติที่ปรากฏในเรื่องได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบว่า ประมุล สรรคำที่มีความหลากหลายด้านโครงสร้างและความหมาย เพื่อสื่อภาพและอารมณ์ความรู้สึก ตัวละคร อากัปกิริยา ลักษณะทางกายภาพ และฉากธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่า ประมุลเป็น นักเขียนที่มีคลังความรู้เกี่ยวกับศัพท์ต่าง ๆ จำนวนมาก สามารถแยกแยะความแตกต่าง ระหว่างคำ และชูลักษณะเฉพาะของคำเหล่านั้น คำชุดนี้มีทั้งที่เกิดจากการสร้างคำใหม่ การใช้คำ ข้ามบริบท คำที่เป็นสำนวนแปล และคำที่มีใช้โดยทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.4.1 คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ประมุขนิยมนำคำแสดงความรู้สึกอันหลากหลายของตัวละครมาบรรยายหรือพรรณนาสถานะที่ตัวละครประสบ ความรู้สึกเหล่านั้นอาจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือเป็นปมขัดแย้งกันภายในใจตัวละคร

ถนิมพรรณอยากจะทำว่าหล่อนไม่เคยเป็นอิสระเหมือน
บัดนี้เลย ในใจเต็มไปด้วยความหื่นกระหายที่ไร้บังเหียน –
มันเป็นความรู้สึกที่เกินความคาดหมายของหล่อนเอง
อย่างน่าอัศจรรย์ และเป็นความสุขอย่างไม่เคยพบ
อ้า – ชีวิตใหม่! มันไม่น่าอัศจรรย์เลย

(Sareong Ra-bam Dam-roo, 1991)

1.4.2 คำแสดงอากัปกริยา

เมื่อรวบรวมชุดคำในเรื่องแต่งทั้งหมด พบว่า ประมุข เลือกใช้คำเพื่อสื่อภาพอย่างหลากหลาย ดังนี้ คำแสดงอากัปกริยา ยกตัวอย่างเช่น การเคลื่อนไหวของปาก ริมปากของหล่อนแยมไหวอยู่ (Sepsom Bo Mi Som, 1969) ปากสั้นริก (Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din, 1970) ข้าพเจ้าก้มลงดูดดื่มริมปากที่แสนคุ่น (Sepsom Bo Mi Som, 1969) ริมปากของหล่อนเชิดชิดกับของเขา (Rue Ja Rert Rommayet, 1969) ริมปากของเขาซึ่งกำลังเคล้าเคลียอยู่ (Si Karet Yang Lerd Talerng, 1969) เป็นต้น

1.4.3 คำแสดงลักษณะทางกายภาพ

ประมุข มีคลังคำที่ใช้เรียกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตัวละคร ทั้งหญิงและชายอย่างหลากหลาย เกิดจากการประสมคำนามหรือคำกริยาเข้ากับคำเรียกอวัยวะที่มีใช้ตามปกติ เพื่อบ่งลักษณะและตำแหน่งของอวัยวะนั้น เช่น คำ “เรื่อน” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฯ เป็นคำนาม หมายถึง สิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่ ที่อยู่ ทรวดทรงและให้ตัวอย่างการใช้คำ “เรื่อน” กับคำนามที่เป็นอวัยวะส่วนประกอบของร่างกายเอาไว้หนึ่งคำ คือ เรื่อนผม (น.) หมายถึง ทรงผม ประมุข นำความหมายเดิมของ “เรื่อน” มาขยายขอบเขตการใช้ร่วมกับคำนามที่ใช้เรียกอวัยวะอื่น ๆ ของร่างกาย

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป

อย่างหลากหลายทั้งเรือนกาย เรือนศีรษะ เรือนผม เรือนไหล่ เรือนคาง และเรือนหน้า คำแสดงฉากธรรมชาติ ชุดคำกลุ่มนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กลุ่มที่เป็นภาพเพียงอย่างเดียว และกลุ่มภาพที่สัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกตัวละคร ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง ภาพธรรมชาติ จากการศึกษา พบว่า ประมุขใช้คำเพื่อบรรยายหรือพรรณนาภาพธรรมชาติที่สื่อสี แสง รูปร่าง สัมผัส และการเคลื่อนไหว ภาพเหล่านี้ปรากฏเป็นฉากและบรรยายกาศหลายประเภท เช่น ในเขตกรุงเทพฯ สมัยนั้น (พระนคร) สมุทรปราการ บางแสน หัวหินต่างจังหวัดทาง ภาคอีสานตอนล่าง ภาคเหนือตอนล่าง และภาคใต้ ทั้งที่เป็นสถานบันเทิง สโมสร บ้านของ เศรษฐีและยากจ ภัณอาหาร บ้านพักตากอากาศ ป่า ทะเล เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น คำแสดงสี แสง และรูปร่าง มีหลากหลายลักษณะ ทั้งการบ่งสภาพนั้นโดยมีคำขยายและไม่มีคำขยาย ดังนี้ สี ใช้สภาพบรรยากาศและช่วงเวลาเป็นตัวบ่งสี เช่น สีราตรี สีความมืด หรืออาจใช้ ความรู้สึกขยายลักษณะเช่น สีฟ้าเข้มซึ่ง สีชมพูแจดร้อน เป็นต้น แสง ลักษณะของแสง แบบต่าง ๆ เช่นแสงนวลส่องประกายของ “พรายแสงจันทร์” และ “พรายเงินของ ดวงจันทร์” แสงของน้ำอย่างเช่น แม่น้ำละเล็อม ธารละเล็อม และแม่น้ำส่องประกายเล็อม เป็นต้น รูปร่าง ลักษณะรูปร่างของดวงดาว เช่น จุดดาววอมแวม ลักษณะรูปร่างของ พระจันทร์ เช่น จันทร์ยังคงรักษาวงไว้ได้ เรือนแสงจันทร์ กรอบแสงจันทร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ประมุขยังใช้คำเพื่อชี้เฉพาะเจาะจงตำแหน่งด้วย เช่น หลังคลื่น เป็นต้น กลุ่มที่สอง กลุ่มภาพที่สัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกตัวละคร จากการศึกษา พบว่า ประมุขเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมที่ตัวละครประสบเข้ากับความรู้สึกภายใน สภาพแวดล้อมนั้น อาจเสริมให้ความรู้สึกตัวละครเข้มข้นขึ้น และในทางกลับกันตัวละครอาจเป็นผู้ปรุงแต่ง สภาพแวดล้อมนั้นให้สัมพันธ์กับอารมณ์ภายใน ยกตัวอย่างจากเรื่อง “แสงแดด ในพยับฝน” ความว่า “พงาหลับตาและนึกถึงภาพของเขาเดินหนัก ๆ ไปบนหนทางที่เป็น เส้นตรงดิ่งไปสู่บ้านของหญิงอีกคนหนึ่งนั้น เขาเดินไปภายใต้ท้องฟ้าที่มีมืดมืดไปด้วยสีของ ราตรีและพยับฝน และทุกฝัเท้าที่เขาก้าวไปนั้น...อา! พงารู้สึกเหมือนเขาย่ำไปบน ความขอกช้า คับแค้น และเห็นแก่ตัวอย่างไม่ปราณีปราสัย” (Rue Ja Rert Rommayet, 1969: 58)

1.4.4 การตั้งชื่อตัวละครและชื่อเรื่อง

ประมุขมีวิธีตั้งชื่อตัวละครและชื่อเรื่องหลายวิธี ได้แก่ ตั้งชื่อเรื่องจากชื่อตัวละครตั้งชื่อด้วยการเติมส่วนขยายเพื่อดึงลักษณะเด่นของตัวละคร หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตัวละคร ตั้งชื่อจากสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตตัวละคร ตั้งชื่อจากแนวคิดหลักของเรื่อง ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก และตั้งชื่อจากสถานที่หรือฉากสำคัญของเรื่อง

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของชื่อ พบว่ามี 4 ลักษณะ ได้แก่ ชื่อเรื่องเป็นคำอุทาน ชื่อเรื่องเป็นประโยคคำพูดที่ไม่จบกระแสความ ชื่อเรื่องเป็นคำนามที่มีความสัมพันธ์กัน และชื่อเรื่องที่มาจากการสร้างคำใหม่ตามหลักการสนธิและสมาส ลักษณะเด่นของคำและวลีที่นำมาใช้เป็นชื่อเรื่อง ได้แก่ ชื่อที่มุ่งสื่อจินตภาพของปรากฏการณ์ธรรมชาติ ชื่อที่เป็นสัญลักษณ์สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง และชื่อที่มุ่งล้อเลียนเรื่องเล่าหรือนิทานที่รู้จักกันแพร่หลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) โครงสร้างของชื่อ

ชื่อเรื่องเป็นคำอุทาน เช่น “อา-ความสงบอันวิเศษ!” (Kamket, 2002) เป็นต้น ชื่อเรื่องเป็นประโยคคำพูดที่ไม่จบกระแสความ เช่น “ถึงเขาจะโหดร้าย” (Kamket, 2002) เป็นต้น

ชื่อเรื่องเป็นคำนามที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น ผู้หญิง พู่กัน ผู้ชาย (Rue Ja Rert Rommayet, 1969) เป็นต้น ชื่อเรื่องที่มาจากการสร้างคำใหม่ตามหลักการสนธิและสมาส เช่น “ขี้ยานภาพ” และ “โอบุชฎัย” (‘Pok-ha’ Club and ‘Rock’n Roll literature’, 1967) เป็นต้น

2) ที่มาของชื่อ

ตั้งชื่อเรื่องจากชื่อตัวละคร เช่น “แม่หย่า” (Rue Ja Rert Rommayet, 1969, “เจอกับพรเกล้า” (Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok, 1969) เป็นต้น ตั้งชื่อด้วยการเติมส่วนขยายเพื่อดึงลักษณะเด่นหรือเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตัวละครเช่น “โบราณ – จิตรกรวาดภาพไม่สำเร็จ” (Kamket, 2002) เป็นต้น ตั้งชื่อจากสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตตัวละครเช่นชื่อดอกไม้ใน “ยี่ถึก-ชีวิตใหม่” (Kamket, 2002) เป็นต้น ตั้งชื่อจากแนวคิดหลักของเรื่อง เช่น “ความรักที่ไม่อยู่บนผิวโลก” เป็นต้น ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก เช่น “หล่อนขี่ม้าของเขาไป” (Kamket, 2002) เป็นต้น

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุดมธุป

3) ลักษณะของชื่อเรื่อง

ประมุขคิดชื่อด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การคิดชื่อตัวละครที่ใกล้ชิดกัน ให้มีความสัมพันธ์กันทางความหมาย เช่น ความหมายเหมือนกันหรืออยู่ใน วงศัพท์เดียวกัน ชื่อตัวละครสอดคล้องกับสถานภาพ และลักษณะเฉพาะอื่น ๆ หรืออาจเป็น ชื่อที่ตรงข้ามกับความเป็นจริงในชีวิตของตัวละครเพื่อสร้างความขบขัน หรือมีชื่อพ้องเสียง กับคำแปลในภาษาต่างประเทศ หากเป็นเรื่องแปลหรือแปลงมาจากต่างประเทศ ประมุข จะตั้งชื่อเป็นภาษาไทยให้ใกล้เคียงกับชื่อเดิม ชื่อใหม่เหล่านี้อาจเป็นชื่อที่แปลความแล้วมีความหมายขบขัน หรือเสียงคำทำให้เกิดความขบขันก็ได้ ชื่อที่ไม่ได้ใช้ตามกฎเกณฑ์ ได้แก่ บางชื่อตามปกติต้องเป็นชื่อผู้หญิงแต่นำมาใช้เป็นชื่อผู้ชาย บางชื่อเป็นศัพท์เฉพาะที่ไม่ใช้โดยทั่วไปแต่มีใช้ในวรรณคดีโบราณ หรือเป็นภาษาบาลีสันสกฤต และเขมร ชื่อที่คิดขึ้นใหม่ ด้วยวิธีการสร้างคำแบบต่าง ๆ ชื่อเหล่านี้บางชื่อมีความหมายแต่ไม่ใช้โดยทั่วไป แต่หลายชื่อ ไม่ปรากฏในพจนานุกรม หรือไม่สามารแปลความได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อตัวละครที่ใกล้ชิดกันมีความสัมพันธ์กันทางความหมาย เช่น ความหมายเหมือนกันหรืออยู่ในวงศัพท์เดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น สามีชื่อ “รากกล้วย” ภรรยาชื่อ “กัทลี” จากเรื่อง หมอวิเศษ ในรวมเรื่องสั้นชุด แม่ศรีเอย “วรุณ” ชายหนุ่มที่ ตกหลุมรัก “สายหยุด” หญิงสาวสวย คำว่า “วรุณ” แปลได้ความว่า เทวดาใหญ่ผู้ให้น้ำ ด้วยการบันดาลฝน ส่วนคำว่า สายหยุด หมายถึง “ดอกไม้ซึ่งหอมแต่เช้าและหายเมื่อสาย” ชื่อตัวละครดังกล่าว สอดคล้องกับการสร้างสถานการณ์และบรรยากาศของเรื่องที่เกิดขึ้น ขณะฝนโปรย ดังพบในเรื่อง พิรุณเจ้าเอย ในรวมเรื่องสั้นชุด ดอกรัก ชื่อตัวละครสอดคล้อง กับสถานภาพ และลักษณะเฉพาะอื่น ๆ หรืออาจเป็นชื่อที่ตรงข้ามกับความเป็นจริงในชีวิต ของตัวละครเพื่อสร้างความขบขัน หรือมีชื่อพ้องเสียงกับคำแปลในภาษาต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น หญิงร่างอ้วนชื่อ “กัทลีมาศ” เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นเพื่อล้อเลียนหรือ “เล่น” กับคตินิยมความงามของอินเดียที่ว่า หญิงงามมีลักษณะของเรียวขาเหมือน “โคนตันกล้วย” จากเรื่อง กัทลีมาศกับภพาวาด ในรวมเรื่องสั้นชุด แม่ศรีเอย ตัวอย่าง ชายชู้ชื่อ “พอน” มีพฤติกรรมเรื่องเพศเสื่อมเสีย คำนี้มีเสียงและความหมายพ้องกับคำศัพท์ว่า “porn” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ หรือเรื่องลามก จากเรื่อง ด้วยปีก ของรัก ในรวมเรื่องสั้นชุด แม่ศรีเอย หากเป็นเรื่องแปลหรือแปลงมาจากต่างประเทศ

ประมุขจะตั้งชื่อเป็นภาษาไทยให้ใกล้เคียงกับชื่อเดิม ชื่อใหม่เหล่านี้ อาจเป็นชื่อที่แปลความแล้วมีความหมายขบขัน หรือเสียงคำทำให้เกิดความขบขันก็ได้ ตัวอย่าง ฤทธิ์ชาติ ศิลวาสหาย มาจาก ริชาร์ด ซิลเวอร์สโชน ฝาดดี แอนดาร์ู มาจาก เฟร็ดดีย์ แอนดรูส์ มเห็จ สานันย์ มาจาก แอลเฟร็ด สโนเดอร์

1.5 การสร้างคำ

ประมุขมีวิธีสร้างคำ 2 วิธี ได้แก่ การสร้างคำโดยการซ้อนคำ การประกอบคำมูล และการประสมคำ ดังนี้

1.5.1 การสร้างคำโดยการซ้อนคำ

ประมุขซ้อนคำจากการนำหน่วยคำไม่อิสระในคำซ้อนหรือหน่วยคำอิสระในคำมูลที่ใช้กันทั่วไปมาซ้อนกัน โดยอาศัยการเทียบความหมายกับคำที่หน่วยคำไม่อิสระนั้นปรากฏร่วม จนเกิดเป็นคำซ้อนคำใหม่ เช่น แข็งงั้น อ่อนเปี้ยก ตีนงเปลือยล่อน เป็นต้น คำ “แข็งงั้น” ใช้ในความหมายว่า นิ่งไม่ขยับเขยื้อนด้วยอาการตกตะลึงในประโยค “หล่อนแข็งงั้นอยู่บนโซฟาสีเจอร์ซี่” (Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din, 1970) จะเห็นได้ว่าคำ “แข็งงั้น” เกิดจากการนำหน่วยคำไม่อิสระคือ “งั้น” ซึ่งมักปรากฏในคำซ้อนอื่นๆเช่น ตะลึงงั้น นิ่งงั้น งงงั้น เป็นต้น มาซ้อนกับคำ “แข็ง” ในความหมาย “ไม่ขยับเขยื้อน” ทำให้เกิดความหมายใหม่โดยอาศัยแนวเทียบทางความหมาย

1.5.2 การประกอบคำมูล

ประมุขสร้างคำมูล 2 พยางค์ โดยการนำพยางค์ที่เคยเป็นส่วนประกอบของคำมูล 2 พยางค์ มาประกอบเข้ากับคำมูล 1 หน่วยคำที่มีความหมายคล้ายกัน เช่น “ละออง” ประกอบคำกับ “โอ” เป็น “ละโอ” และนำมาใช้ในบริบทต่าง ๆ เช่น “ละโอแดด” “ละโอฝน” หรือ “ละโอของเลือดเนื้อ” เป็นต้น การสร้างคำใหม่ดังกล่าวอาจสลับตำแหน่งคำ เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์หรือพยัญชนะสะกดของคำนั้น เช่น จำเอนเขวไขว เป็นต้น คำ “จำเอน” ใช้ในความหมายเดียวกับ “จำเอน” เช่น เขาใช้ชีวิตจำเอนอยู่อย่างนั้นมาแรมเดือน (Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din, 1970) คำ “เขวไขว” ใช้ในความหมายเดียวกับ “ไขว้เขว” เช่น เขาพยายามไม่เขวไขวไปกับสิ่งล่อกิเลส (Sepsom Bo Mi Som, 1969) แต่มีการสลับตำแหน่งคำและเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ โดยที่ยังคงสื่อความหมายเดิมได้สมบูรณ์ เป็นต้น การตัดคำประมุขนิยมใช้คำที่เกิดจากการตัดคำหรือพยางค์ในคำมูล

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุนทรูป

คำซ้อน คำประสม มาใช้ในฐานะคำกริยาและคำขยาย ยกตัวอย่างเช่น คำกริยา พิมพ์ (พิมพ์ทำ) ใน พิมพ์แผ่น พิมพ์เสียง พิมพ์เพลง ตรา (ตรากรตรา) ใน ตร่างาน มุ่น (หมกมุ่น) ใน มุ่นใจ ห้อม (ห้อมล้อม) ใน รอบตัวห้อมด้วยความวิ้งเวง เป็นต้น คำขยาย เช่น ผึ้ง (ผึ้งผาย) ใน สูงผึ้ง จ้าน (จัดจ้าน) ใน สีจ้าน สะอ้าน (สะอาดสะอ้าน) ใน ผิวสะอ้าน เป็นต้น

1.5.3 การประสมคำ

ประมุขมีวิธีประสมคำโดยการแทนที่คำ ซึ่งมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ และความหมายในลักษณะต่าง ๆ กัน ในคำที่เป็นส่วนประกอบของคำประสมเดิมที่ใช้กันปกติ ดังนี้

1) คำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน เช่น “อิสระผ่าผุย” เกิดจากการแทนที่คำ “สง่า” ด้วยคำ “อิสระ” ลงในคำประสม “สง่าผ่าผุย” ซึ่งใช้กันตามปกติ คำ “อิสระ” มีหน้าที่เป็นคำขยายเหมือนกับคำ “สง่า” แต่มีความหมายแตกต่างกัน การประสมคำลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นกลวิธีการสร้างความแตกต่างของคำ ซึ่งมีที่ใช้ต่างบริบทกันให้กลมกลืนกัน ความหมายใหม่ของคำมาจากการประสมคำที่ผู้อ่านมีการสังสมความหมายของคำเดิมในชั้นแรก เข้ากับคำต่างความหมาย ซึ่งมีที่ใช้ต่างบริบทเข้าด้วยกัน

2) การตั้งชื่อประเภทของวรรณกรรม ตามแบบแนวเพลงที่ได้รับความนิยมจากอเมริกาเช่น “วรรณกรรมร็อคเอนโรล” ลักษณะนิทานแบบนี้เป็นนิทานโบราณของอินเดียที่ประมุขนำมาเล่าใหม่ เช่นเรื่อง กถาสัตตสคร ของโสมเทพ หรือการเรียกชื่อวรรณกรรมว่า “เรื่องสั้นสั้นชนิดไม่มีแบบแผน” ซึ่งประมุขอธิบายว่า “มีแบบแผนเป็นตัวเองโดยเฉพาะ บางทีก็เป็นเรื่องรัก บางทีก็เป็นเรื่องโศกสร้อย บางทีก็เป็นเรื่องโลดโผน ผจญภัยแบบบู๊ล้างผลาญบ้าง แบบฆาตกรรมลึกลับบ้าง แบบสอบสวนคดี” (Mai-tay-dok Phrao Ot Sa-ne-ha, 1967)

2. การใช้ลีลาภาษาข่าวและภาษาแปล

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง การอ่านข่าวและวรรณกรรมแปลได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความเฟื่องฟูของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ และความแพร่หลายของวรรณกรรมนานาชาติ จากประวัติ ประมุข เริ่มแปลบทกวีชั้นลงหนังสือเล่มละสิบสตางค์ของสำนักพิมพ์นายอุเทน แปลนิทานกริมมีไปลงหนังสือพิมพ์

สยามราชภัฏและอื่น ๆ เมื่อเรียนสูงขึ้นได้แปลเรื่องสั้นลงหนังสือพิมพ์ประชาชาติ จนตอนปลายของชีวิตนักเรียน ประมูลได้ดัดแปลงเรื่องสั้นของ ดี.เอช.ลอร์เรนซ์ เรื่องหนึ่งมาเป็น “หล่อนซี้มาของเขาไป” เพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติรายวัน นอกจากนี้แล้ว ประมูลยังเป็นนักหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และนิตยสารหลายฉบับ เช่น ประชาชาติ บางกอก สยามสมัย แสนสุข สยามรัฐฉบับเบง สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และชาวกรุง เป็นต้น ประสบการณ์เหล่านี้ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ลีลาภาษาข่าวและภาษาแปลในวรรณกรรม ดังนี้

2.1 การใช้ลีลาภาษาข่าว

ประมูลนิยมผสมผสานลักษณะภาษาหนังสือพิมพ์และภาษาแปลเข้ากับการบรรยายและพรรณนาตัวบท ด้วยวิธี การเขียนแบบพาดหัวข่าว ก่อนจะเข้าสู่เรื่อง เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านจากเรื่องแต่งปกิณกะ รวมเรื่องสั้นชุด “แม่ศรีเอ๋ย” ดังเช่น

อรสว่าวุ่น

หล่อนอยากจะเป็นเมียให้เป็นตัวเป็นตนแต่ก็ติดด้วยเรื่องนี้สิน

(Mae Sri Aey, 1971)

ลองเรือนหอ

คราวนี้หล่อนล่อมคอกเสียแน่นหนา

เพราะเข็ดผู้ชายที่เคยถอนหมั้นง่าย ๆ

(Mae Sri Aey, 1971)

2.2 การใช้ประโยคโครงสร้างภาษาแปล

ประมูลมักสลับลำดับของคำหรือกลุ่มคำ เพื่อเน้นย้ำความหมายของคำนั้น โครงสร้างประโยคลักษณะดังกล่าว เหมือนกับประโยคภาษาแปลจากภาษาอังกฤษเป็นไทย การใช้ประโยคลักษณะนี้ น่าจะได้รับอิทธิพลจากงานแปลของประมูลที่มีจำนวนหลายเล่มด้วยกัน เช่น บรรณาธิการมีอารมณ์ดีต่อเหตุผลขัดแย้งของข้าพเจ้ามาหลายเรื่องแล้ว (Dok-rak, 1991) ณ ยามต้นของราตรีในป่าลึก แม่น้ำหลังกระแสน้ำสงบออยู่ในแสงเดือน (Thang-horadee Khong Himmavana, 1970) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบการนำโครงสร้างการเรียงเรียงความ ด้วยวิธีขยายความหลังเครื่องหมาย “ไฮเฟิน” (hyphen)

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุนทรูป

แบบภาษาอังกฤษมาใช้อีกด้วย เช่น ครั้งหนึ่งผมเคยรักและปรารถนาดีลกา แต่ดีลกาไม่ได้ ปรารถนาจะรักผมเลย - - เหตุผลหรือ? ก็ไม่มีอะไรมาก เป็นแต่ใจหลอนมิได้นึกพิศวาสผมเลย เท่านั้น - - เท่านั้นเองจริง ๆ (Thang-horadee Khong Himmavana, 1970) เป็นต้น ลักษณะโครงสร้างประโยคแบบภาษาแปลจากต่างประเทศอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การนำ คำที่เป็นนามธรรมมาเป็นประธานของประโยค เช่น นามของหลอนเด่นเร้าในความทรงจำ บทบาทของอารมณ์แยกกันไปเหมือนเมื่อจบเพลงลีลาศ ความนึกคิดรำพึงต่อไปอย่าง เสียดสีความเจีบบแวดล้อมอยู่อย่างสงบ เป็นต้น

3. การใช้วรรณศิลป์ร้อยแก้วแบบไทย

กระแสความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมหนังสือส่วนหนึ่งสะท้อน ผ่านลีลาการใช้ภาษาแหวกแนว ภาษาข่าวและภาษาแปล จัดเป็น “ภาษาสมัยใหม่” ที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในวรรณกรรมของนักประพันธ์หลายคนในยุคสงครามเย็น แต่เป็นที่ น่าสนใจว่า วรรณกรรมของนักประพันธ์ชั้นแนวหน้า ต่างก็สะท้อนกระบวนการสืบทอด วัฒนธรรมวรรณศิลป์แบบจารีตในบริบทใหม่ด้วยเช่นกัน ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผล จากประสบการณ์การอ่านวรรณคดี ทั้งที่เป็นแบบเรียน หรือการเติบโตมาในยุคสมัยก่อนหน้า ที่การถ่ายทอดวรรณคดีमुखปาฐะยังปรากฏอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้ผลงานเหล่านี้ มีลักษณะ “ร่วมสมัย” (contemporary) คือผสมผสานกันระหว่างภาษาสมัยใหม่ กับภาษาวรรณศิลป์ร้อยแก้วแบบไทย

สำหรับ “ภาษาวรรณศิลป์แบบไทย” นั้นเป็นภาษาวรรณคดี กล่าวคือ ปรากฏในวรรณคดีไทยโบราณ มุ่งเน้นความงามด้านเสียงและความหมายเพื่อให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การประพันธ์ คือการใช้ขับเสภา และพากย์หนังใหญ่ ภาษาวรรณศิลป์ของ ไทยดังกล่าว ยังถูกกำหนดด้วยลักษณะเด่นของภาษาไทย ได้แก่ภาษาคำโดด ภาษาที่มี เสียงวรรณยุกต์ จึงพบว่ากวีหรือนักประพันธ์นิยมเล่นคำ เล่นเสียง ใช้คำซ้อน หรือสร้าง คำซ้อนอย่างหลากหลาย (Suchitra Chongsatitvattana, 2005: 1 - 3)

จากการศึกษาพบว่า ลีลาวรรณศิลป์ร้อยแก้วที่ประมุลสร้างสรรคขึ้นนั้น เกิดจากการเลือกสรรศัพท์ การใช้สื่อเปรียบเทียบ ทั้งในระดับคำและความตามแบบ วรรณศิลป์ร้อยแก้วของไทย ดังนี้

3.1 การสรรศัพท์วรรณคดี

ประมุขนิยมเลือกใช้คำศัพท์ที่สร้างจากคำบาลีหรือสันสกฤต เพื่อให้สอดคล้องกับบทพรรณนาสรีระของสตรี หรือแนวคิดทางพุทธศาสนา ซึ่งประมุขนิยมถ่ายทอดผ่านอารมณ์รักใคร่ของตัวละคร เช่น เขาพิศคุณอันล้าพา (Sepsom Bo Mi Som, 1969) ประพิมประพายของหล่อนฉายาบ (Sepsom Bo Mi Som, 1969) หญิงผู้มีวรกายอันเพรียว (Chor-prayong, 2002) “แล้วกามารมณเล่า...คุณวิริตมันหรือ – คุณบัวเคลียว?” เขาพูดกันถึงศิลปะมามากแล้ว เรื่องพันนี้จึงกลายเป็นของธรรมดา (Kam-ket, 2002) และ “ถ้าหากความรู้สึกของคุณที่มีต่อดิฉันไม่มีอะไรจริงจังเลย หน้าตาดิฉันจะเป็นอย่างไร ก็ไม่เห็นแปลก สมมุติว่าจากรูปร่างคุณเห็นดิฉันเป็นคนสวย อุปาทานของคุณอาจผิดพลาดจากความเป็นจริง และดิฉันก็รังเกียจความรักชนิดนั้นเสียด้วย” (Sepsom Bo Mi Som, 1969) เป็นต้น

3.2 การคิดชื่อเรื่องที่มุ่งสื่อจินตภาพ

คำที่สื่อจินตภาพมีหลายลักษณะได้แก่ ชื่อที่เป็นสัญลักษณ์มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ดังเช่นชื่อที่มุ่งนำเสนอคุณค่าของวรรณกรรมชิ้นนั้น เช่น “แกมเก็จ” และ “เพียงประคิน แผลงหล้า บารณี” ชื่อที่มีที่มาจากบุคคลอันเป็นที่รักของผู้เขียน อีกทั้งมีนัยสื่อถึงดอกไม้หอม ดังเช่นรวมเรื่องสั้นชุด “ช่อประยงค์”⁸ ชื่อที่มุ่งสื่อจินตภาพตามฉากในวรรณคดีไทย ดังเช่นภาพ ที่อิงกับคติความเชื่อเรื่องไตรภูมิ ดังเช่นเรื่อง “ทางหริดีของหิมพานต์” เป็นต้น

⁸ประมุข อุณหุรูป ได้กล่าวถึงที่มาของชื่อหนังสือรวมเรื่องสั้นชุด “ช่อประยงค์” (Chor Prayong, 2002: 11) ไว้ว่า “ช่อประยงค์ คำนี้สะกดตัวตามรูปศัพท์เดิม ซึ่งมาจากภาษาสันสกฤต จึงคงสระอุไว้ด้วย (...) ชื่อไม้ดอกพรรณนี้ จึงออกจะเป็นวิสามานยนามที่พิเศษกว่าธรรมดาสำหรับผู้เขียน เพราะนอกจากจะเป็นชื่อไม้ดอกพรรณแก่แก่อันยังยืนนานแล้ว ยังเป็นชื่อของสตรีผู้หนึ่งอีกด้วย” สตรีที่ประมุขอ้างอิงถึงก็คือภรรยาของท่าน มีนามว่า “ประยงค์ศรี” คุณประยงค์ศรีมีความสำคัญอย่างยิ่งดังที่ท่านได้กล่าวไว้ว่า “ผมมีผู้หญิงผู้นี้ อยู่คนหนึ่งซึ่งผมรักเป็นที่สุด เธอเป็นประทีปในชีวิตที่มากมายด้วยงานเขียนหนังสือของผมอยู่ตลอดมาใน สภาวะต่าง ๆ เป็นเปลวเทียนในยามยาก เป็นแสงเดือนแสงดาวในยามหม่นใจ และเป็นเหมือนไฟเฉลิม ซึ่งมี อยู่แค่ดวงเดียวในยามภริมย์ ผมจึงอาศัยชื่อนี้เป็นนิมิตขนานกันหนังสือซึ่งรวมผลงานอันเป็นที่รักของตน เป็นครั้งแรกในชีวิต (เมื่อ พ.ศ. 2480)”

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหภูม

3.3 การใช้ความเปรียบ

ความเปรียบที่ปรากฏ มักพบในบริบทของการบรรยายหรือพรรณนาภาพธรรมชาติ รูปลักษณ์ พฤติกรรม และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ด้านการบรรยายหรือพรรณนาภาพธรรมชาติ พบว่า ประมุขใช้สื่อเปรียบเทียบธรรมชาติขยายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือใช้อำกัปภิกษาของคนกับภาพเคลื่อนไหวของธรรมชาติ สำหรับตัวละครนั้น ประมุขนิยมใช้ความเปรียบขยายรูปลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะด้วยสื่อเปรียบเทียบธรรมชาติ ส่วนใหญ่แล้วเป็นภาพตัวละครหญิงมากกว่าตัวละครชาย บางภาพยังสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกในภาวะต่างอีกด้วย สื่อเปรียบเทียบที่พบส่วนหนึ่งมีลักษณะพ้องกันกับสื่อเปรียบเทียบในวรรณคดีไทย เช่น นิล กุหลาบ ดอกบัว แสงจันทร์ พระจันทร์ และลำต้นกล้วย หรืออาจถึงตัวละครในวรรณคดีไทยมาเป็นสื่อเปรียบเทียบจากเรื่องกาก็ และนิทราชาคริตยกตัวอย่างเช่น ข้าพเจ้ากลายเป็นนิทราชาคริตไปด้วยความรู้สึกอันจ้วงเจียวว่า โลกเรานี้ช่างแปรผันจนวิปริตแปรปรวนไปแล้วหรืออย่างไร (Sareong Ra-bam Dam-roo, 1991) ไฮซินธ์เป็นเสมือนวาสิฎฐีในภาคสวรรค์ (Ruang khong Chan Dara, 2001) กามคุณของคุณบุญเลื่องจึงดุดเข้ากับบ่อกาลีสิทธิ์ของนางพันธุรัตที่ซุบให้พระสังข์พลอยกายสิทธิ์ไปด้วยรูปทองผ่องใส่กา (Ruang khong Chan Dara, 2001) ผมจะตั้งใจจะใช้เป็นต้นทางในการแซกชนสุบรรณ (Ruang khong Chan Dara, 2001) เป็นต้น ในระดับความ ประมุขได้ใช้สัญลักษณ์ในบทอัครจรย์ตามแบบวรรณคดีไทยโบราณ ดังเช่นการยก โคลงลิลิตศรีวิชัยชาดก ประกอบบทพรรณนาฉากสังวาสระหว่างตัวละคร สัญลักษณ์ที่ปรากฏบทพรรณนาร้อยแก้วเป็นการขยายความคำโคลง การเลี่ยงความด้วยวิธีการดังกล่าว สร้างลักษณะทางวรรณศิลป์ในบทสังวาสจากนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน - ดารา ดังนี้

...คุณก็คงจำได้บทกวีหนึ่งในวรรณคดีของเราบางเรื่อง
ที่รจนมาถึงบทอัครจรย์ระหว่างหนุ่มสาว ซึ่งเพิ่งมีโอกา
ได้เกษมกับรสพิเศษของกามกริษา เป็นหนแรก ในบทที่
จินตกวี ท่านเปรียบเทียบกับภาพพยับโพยมหน ซึ่งมีเรือน้อย
กับคลื่นน้ำได้กันสะบัด เพราะสีที่ไม่สันทัดด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ระหว่างทางที่มุ่งขยิกจะไปออกทะเลใหญ่กันให้จงได้นั้น พอไปถึงปากอ่าวยังไม่ทันจะก้าวล่วงไปได้ ก็ให้มีอันล้มลงเสียก่อน อย่างน่าเจ็บใจ นั่นแหละที่พอจะเทียบเคียงกันได้กับผม เฉพาะผมฝ่ายเดียวเท่านั้นดอกนะ ทั้งที่กำลังหนุ่มฉกรรจ์และชาญสมรยงนั้นก็เถอะ เพราะความที่ไปอดแล้งอยู่กับท้องนาที่พิจิตรถึงสามปี ผมก็เลยยิ่งกว่าเรื่อน้อยลำนั้นเสียอีก มันเหมือนกับที่เจ้าพระยาพระคลังหนท่านเซลงคำโคลงเอาไว้ในลิลิตเรื่องศรีวิชัยชาติกที่ผมคัดมานี้ไม่มีผิด

ฝนสวรรค์อันออกถ้า	รดูกาล
ครั้นเวลาทหทยาน	ยั่วฟ้า
เมขลาล้อมณีกานต์	อสุรโกรธ
ฝนก็ซกเซงล้ำ	ทั่วท้องธรณีฯ

แค่ได้กระทบณีกานต์ของเมขลาเข้าเท่านั้น ฝนผมก็ซกเซงล้ำ... เรือผมไปได้ยังไม่ทันถึงปากอ่าวเสียด้วยซ้ำก็ล้มเสียแล้ว อาศัยที่ตอนนั้นผมยังหนุ่มแน่นและแข็งขันคืออยู่จึงเสียเวลากู้ใหม่ได้ไม่ช้า...

(Ruang khong Chan Dara, 2001)

3.4 การใช้คำซ้อนและการเล่นเสียงคำ

ประมุข นิยมสร้างเสียงสัมผัสด้วยการซ้อนคำ วิธีการใช้คำเช่นนี้ สอดคล้องกับการใช้ประโยคยาวที่เอื้อให้ผู้เขียนเล่นกับความต่อเนื่องทางภาษาลักษณะต่าง ๆ ในบางกรณีเสียงสัมผัสระหว่างคำอาจอยู่ในประโยคความเดียวและความรวมขนาดสั้น เสียงที่ซ้ำกันนี้จัดเป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาไทย ประมุขนำมาใช้เพื่อบรรยายหรือพรรณนาตัวละคร ฉากและบรรยากาศ หรืออยู่ในบทสนทนา ยกตัวอย่างเช่นการใช้คำซ้อนในกลุ่มคำขนาดยาว คำซ้อนประเภทนี้มีมักเป็นกลุ่มคำกริยาและกลุ่มคำขยาย เกิดจากการนำคำกริยาที่เกิดจากการซ้อนคำเป็นคำซ้อน 2 คำ และคำซ้อน 4 พยางค์ มาเขียนเรียงกัน หรือนำมาเขียนเรียงต่อกับคำกริยาหนึ่งคำ และกริยาวลี เช่น เยือกสะท้านสะท้อน ประชด

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุล อุณหูบุ

เปรียบเทียบเปรียบเปรย สะท้อนสะท้อนสะท้อนใจ อาจหาญชาญชัยไร้ยางอาย ออกรส
ระทึกสนุกตื่นเต้น ตะลึงตะไลใจคอหาย เต็มระทึกตื่นตื่นคอ กระจิดกระจิดกระจับกระสาย
กรูเกรียวกระโตกกระตาก กระจุกกระจิกกระจจอกงอแง คลุ่มคลั่งแค้นใจอดอดอัน
โอดครวญ เป็นต้น ในบางบริบท กลุ่มคำซ้อนที่มีการซ้ำเสียงพยัญชนะต้นดังตัวอย่างข้างต้น
เมื่อนำมาใช้ในบริบทต่าง ๆ จะก่อให้เกิดเสียงสัมผัส และอ่านต่อเนื่องกันไปอย่างเพลิดเพลิน
เสียงสัมผัสเหล่านี้เกิดจาก การนำคำซ้อนกลุ่มนี้มาเขียนเข้าคู่กันโดยใช้สันธาน “และ”
เช่น หน้าตาของเขาแกร่งกร้าวและกร้านกรียมแดดลม (Trap - duen - tawan Fanfa Lae
Din, 1970) หรือจากการที่นำคำซ้อนกลุ่มนี้มาเขียนในประโยคเดียวกัน เช่น เขาได้ลาดเลา
ชีวิตสมรสและเหตุที่เธอเร็ดร้าง (Phru - kwang Thang Sawan Lae Na - rok, 1969)
เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ประมูลเล่นคำที่มีความหมายเหมือนกัน โดยมักเป็นการนำ
คำซ้อนที่ประกอบด้วย 2 หน่วยคำ มาเขียนแยกกัน โดยให้คำหนึ่งเป็นคำหลัก อีกคำหนึ่ง
เป็นคำขยาย เช่น ฉวยไปด้วยอาการฉก (Trap - duen - tawan - Fanfa Lae Din, 1970: 81)
และยิ้มซึ่งยิ้มจากหัวใจ (Si Karet Yang Lerd Talerng, 1969) เป็นต้น

สรุปผลการศึกษา

ลีลาภาษาวรรณศิลป์ในวรรณกรรมที่เป็นเรื่องแต่งของประมุล อุณหูบุ แสดงให้
ประจักษ์ว่า ภาษาวรรณศิลป์ส่วนหนึ่ง มีลักษณะตรงตามกรอบการเขียนบันเทิงคดี
ร้อยแก้วของไทย สามารถอธิบายลักษณะภาษาในเรื่องแต่งเหล่านี้ ด้วยกรอบคิดเรื่อง
วรรณศิลป์ของไทย ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ประมุล อุณหูบุรู้จักลักษณะ
ธรรมชาติของภาษาไทยด้านเสียง ความหมาย และโครงสร้างคำเป็นอย่างดี จึงสามารถนำ
ความรู้นั้นมาสร้างสรรค์ และประยุกต์ให้เกิดลักษณะเฉพาะในงานของตนได้ นอกจากนี้แล้ว
การใช้ถ้อยคำสื่อจินตภาพ และความเปรียบเทียบที่พ้องกับวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย เหล่านี้
เป็นปัจจัยสำคัญ ที่เสริมให้การถ่ายทอดเนื้อหา มีสุนทรียภาพ ในขณะที่การเลือกใช้
โครงสร้างประโยคและสำนวนภาษาแปล การทดลองอักขรวิธีแบบใหม่ ตลอดจนถ้อยคำ
จำนวนมาก ที่แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ทางภาษาไทย ต่างก็ส่งผลให้งานเขียนของประมุล
อุณหูบุ มีลักษณะแปลกใหม่และทันสมัยในยุคนั้น แสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาที่ต่างไป
จากเดิม ต่างไปจากปกติ หรือต่างไปจากมาตรฐาน ในบริบทของการสร้างสรรค์
ผ่านวรรณกรรมนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่สร้างความแปลกใหม่และน่าสนใจให้กับบท
หากนักประพันธ์ใช้อย่างมีศิลปะ

อภิปรายผลการศึกษา

ลักษณะวรรณศิลป์ร่วมสมัยดังกล่าว ปรากฏเป็นลักษณะร่วมกันของลีลา การประพันธ์ซึ่งมีลักษณะเฉพาะยุค อันเนื่องมาจากอิทธิพลของกระแสความนิยม ภาพยนตร์ตะวันตกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา การแปลหรือแปลงนิทานต่างประเทศ และ งานเขียนปกิณกะจากต่างประเทศทั้งตะวันตกและตะวันออก ได้แก่ นิทานโบราณของอินเดีย งานเขียนปกิณกะมุกลอกของตะวันตก เรื่องแต่งแนวควาบอยและสืบสวนสอบสวน ข้อสังเกตสำคัญประการหนึ่งคือ ภูมิหลังของนักเขียนในยุคนี้ ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจาก การผลิตงานเขียนเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ประสบการณ์การเสพวรรณคดีไทยผ่านแบบเรียน หรือซึมซับผ่านมุขปาฐะในชีวิตประจำวัน ปัจจัยดังกล่าว น่าจะส่งผลให้ลีลาการเขียนร้อยแก้ว ที่สร้างสรรค์โดยนักเขียน-นักหนังสือพิมพ์ในยุคนั้น มีลักษณะสำคัญร่วมกัน ได้แก่ ประการแรก การใช้ถ้อยคำและเรียบเรียงประโยคแบบร้อยแก้วของไทย และการเลือกใช้ลีลาวรรณศิลป์ ที่ปรากฏในวรรณคดีไทยผสมผสานกับวรรณกรรมที่แต่งขึ้นใหม่ ประการที่สอง การจงใจ ใช้ภาษาให้ต่างไปจากลักษณะไวยากรณ์ไทย ละเมิดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เรียบเรียงถ้อยคำ และสร้างคำที่มีลักษณะแบบการแปลจากภาษาอังกฤษ ดังปรากฏผ่านลีลาการเขียนของ ฮิวเมอริสต์ รงค์ วงษ์สวรรค์ ณรงค์ จันทร์เรือง วิฑิต สุทธิเสถียร และประมุข อุณหภูบ ดังยกตัวอย่างแล้วข้างต้น อิทธิพลของยุคสมัยดังกล่าว นอกจากจะมีความสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์เนื้อหาแล้ว ยังส่งผลต่อลีลาการเขียนของประมุข อุณหภูบ ที่โดดเด่น ได้แก่ การผสมลีลาภาษาแปลและภาษาข่าว เข้ากับลีลาการพรรณนาความแบบร้อยแก้วของไทย การทดลองใช้ถ้อยคำและสำนวนที่ผิดไปจากไวยากรณ์ไทย ในมิติที่กว้างขึ้น ผลงาน ประพันธ์ของนักเขียนหลายคนในยุคนี้ ยังได้รับยกย่องว่า มีลักษณะสร้างสรรค์ทางภาษา อันเกิดจากการผสมผสานการเล่นทางภาษา การทดลองเขียนผิดไวยากรณ์ และการใช้ ลีลาภาษาแปล แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาลีลาวรรณศิลป์ร้อยแก้วของไทยไว้ ในบทสัมภาษณ์นักเขียนหลายฉบับ พบว่า ผลงานนักเขียนเหล่านี้เป็นแบบอย่าง และ แรงบันดาลใจให้นักเขียนในยุคต่อมา ดังเช่น ปราบดา หยุ่น กับฮิวเมอริสต์ แดนอรุณ แสงทองกับรงค์ วงษ์สวรรค์ นิวัติ กองเพียร กับประมุข อุณหภูบ คุณลักษณะดังกล่าว แสดงรสนิยมร่วมทางภาษาของนักเขียนต่างสมัย

วรรณศิลป์ไทยร่วมสมัยยุคสงครามเย็น : กรณีศึกษาวรรณกรรมของประมุข อุณหภูม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่สนับสนุนเงินทุนวิจัย
ปีงบประมาณ 2554

References

- Andrew Roos. (1989). *No Respect: Intellectuals and Popular Culture*. London: Routledge.
- Arthit Jiamrattanyu. (2015). “Filipino Students” in the eyes of Thai elite scholars toward aboard students before Greater East Asia War period. ‘Chum-thang Indochina’: *Journal of Southeast Asian*. 4(7), 572. (In Thai)
- _____. (2017, May - August). From “Sod” to “Swing”: Occidentalism and the politics of cultural translation in modern Thailand. *Political Science Journal*. 38(2), 73-130 . (In Thai)
- Chan-chai Saekuay. (1987). *Unconventional diction in Rong Wongsawan's works*. Master’s Thesis. [Online]. Retrieved from <http://newtdc.thailis.or.th/result.aspx>. [2019, July 5]. (In Thai)
- Chao-jam-pee (pseud.). (1967). *‘Pok-ha’ Club and ‘Rock’n Roll literature*. Phra Nakon: Ruamsan. (In Thai)
- _____. (1971). *Mae Sri Aey*. Phra Nakon: Bannakarn. (In Thai)
- Chatcharin Chaiwat. (2009, September 27). [Online]. *The Intelligence power*. Retrieved from <https://www.thaipost.net/main/> [2017, November 15]. (In Thai)
- Chonlada Ruenruglikit. (1984). *An analytical of orthography and language usage of Humourist*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Dhanate Vespada. (2006). *Hom Lok Vannasilp: The creation of Thai Literature Aesthetics*. Bangkok: Pajera. (In Thai)

- Dome Sukwongse and Sawat Suwannapak. (2002). *The 100 years of Thai Films*. Bangkok. River Books. (In Thai)
- Maneeopin Phromsuthirak; et al. (1990). *The Development of Thai Literature Unit 1-7* (3rded.). Nonthaburi: Sukhothaithammathirat. (In Thai)
- Nidhi Aeusrivongse. (2018). *The influences of American in Thailand*. [Online]. Retrieved from https://www.matichon.co.th/columnists/news_1102040 [2018, October 18]. (In Thai)
- Pramun Unhathup. (1969). *Phru-kwang Thang Sawan Lae Na-rok*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1969). *Rue Ja Rert Rommayet*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1969). *Sareong Ra-bam Dam-roo*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1969). *Sepsom Bo Mi Som*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1970). *Thang-horadee Khong Himmavana*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1970). *Trap-duen-tawan Fanfa Lae Din*. Phra Nakorn: Praphansarn. (In Thai)
- _____. (1991). *Dokrak*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- _____. (2001). *Ruang khong Chan Dara*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- _____. (2002). *Chor Prayong*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- _____. (2002). *Kamket*. Bangkok: Matichon. (In Thai)
- Soranat Tailanga. (2014, January-June). Gender and Sexuality in Modernism Aspect: A Case Study of Fuang Nakorn short stories by ‘Rong-Wong-Savan and Puan Noom. *Journal of Social Sciences and Humanities of Sonklanakarini University Pattani Campus* Vol. 10(1), 9-49. (In Thai)

- Suchada Chareonnit. (2011). Comparison of word use and grammatical patterns in English advertising headlines in Thai-English and English Magazines, Academic. *Journal of Thai Chamber University*. 31(1), 80-94. (In Thai)
- Suchitra Chongstitvattana. (2005). *Jerm-jan Kangsadan: Literary language in Thai Literature*. Bangkok: The project of academic writings publication of Faculty of Arts Chulalongkorn University. (In Thai)
- Supawadee Supraditarporn. (2007). *Problems in the Interpretation of Advertising Discourses*. Master's Thesis. [Online]. Retrieved from <http://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=268359>. [2019, February 11]. (In Thai)
- Thakeong Amornphan. (n.d.). *Language in newspaper*. [Online]. Retrieved from <http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream> [2019, February 26]. (In Thai)
- The Memorial Book of Wit Sutthasathian*. (1990). Bangkok: Dansuttha. (In Thai)
- Udom Srisuwan. (2017). *Set Nue Khang Kiang*. Matchon Weekly. 37(1938) pp.74.
- Vidhyakorn Chiangkoon. (1993). *Why "do I search for meaning" Life Work and Opinion of Vidhyakorn Chiangkoon*. Bangkok: Grammy Publishing House. (In Thai)
- Vidhya Sutjaritthanarak. (2014). *Southeast Asia after the period of Cold War*. Plamplet of Security Studies. (141-142), p.1. (In Thai)
- Working Group Members of the History of Thai Printings. (2006). *Siam-Pimpakan: The History of printing in Thailand*. Bangkok: Matchon. (In Thai)